

Отримані результати констатують, що найвищі показники форм навчання у 2023-2024 н.р. змінюються залежно від регіону, у центральному (46,9%) та західному (48,8%) регіонах України – очна форма навчання, у північному (78,7%) та південному (77,9%) – змішана, у східному (63,7%) регіоні – дистанційна. Такі результати підтверджують, що безпека учасників освітнього процесу є визначальним чинником під час вибору закладами оптимального формату роботи.

Отже, в умовах глобалізації та цифрових технологій якість освіти відіграє провідну роль у розвитку держави та суспільства. Для її забезпечення необхідні належне фінансування, дотримання академічної доброчесності, ефективна взаємодія всіх стейкхолдерів та прозорість освітніх процесів. Важливим інструментом оцінки й удосконалення освіти є моніторинг, що дозволяє оцінювати ефективність освітньої діяльності, порівнювати результати з міжнародними стандартами та адаптувати систему освіти до сучасних викликів.

Аналіз моніторингових даних підтверджує регіональні відмінності у формах навчання в Україні, а саме: очна форма переважає у центральних і західних регіонах, тоді як змішана – у північних і південних, а дистанційна – на сході країни, що свідчить про необхідність адаптивного підходу до організації освітнього процесу залежно від сучасних викликів та ситуації в регіоні. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні інструментів проведення моніторингу якості освіти у ЗВО.

Література

1. Інформаційно-аналітична довідка щодо організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої та вищої освіти України в умовах воєнного стану. URL : https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/IAD_IV_kvartal_2023.pdf
2. Моніторингові дослідження. Державна служба оцінювання якості освіти. URL : <https://sqe.gov.ua/diyalnist/monitoringovi-doslidzhennya/>
3. Циганенко І., Овчаренко Л. Моніторинг як основа оцінки якості освіти у вищих медичних навчальних закладах. *Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах*. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/200103926.pdf>
4. Якість вищої освіти : теорія і практика : навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей. Київ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.

УДК 37.02:005.2

ДИЗАЙН МИСЛЕННЯ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кривобок К. В., Канова О.А.

**Харківський національний економічний університет
ім. Семена Кузнеця, м. Харків**

У сучасному світі, де креативність та інноваційність є ключовими чинниками успіху, дизайн-мислення є потужним інструментом для розвитку у здобувачів освіти цих ключових навичок. Цей підхід до навчання сприяє нестандартному пошуку ідей, глибшому розумінню потреб користувачів, оперативному створенню та тестуванню прототипів. Завдяки цьому він відіграє важливу роль у підготовці фахівців, здатних до креативного мислення та ефективного вирішення складних завдань.

Дизайн-мислення розвиває у студентів креативний підхід, здатність генерувати нові ідеї та знаходити інноваційні рішення. Воно орієнтоване на глибоке розуміння потреб і емоцій користувачів, що є ключовим фактором у створенні затребуваних продуктів і послуг. Цей метод часто застосовується у груповій роботі, сприяючи розвитку комунікативних навичок, вміння ефективно співпрацювати та працювати в команді. Крім того, дизайн-мислення формує гнучкість і здатність адаптуватися до змін, що є важливими характеристиками успішних підприємців. Сучасні освітні технології представляють собою комплексний, цілеспрямований набір методів і засобів організації навчального процесу, який охоплює всі його етапи – від визначення цілей до досягнення запланованих результатів [2, 4].

Метою даної роботи є узагальнення теоретичних і практичних аспектів застосування сучасних інструментів дизайн-мислення для забезпечення якості освітньої діяльності.

Світ динамічно змінюється, і система освіти повинна відповідати цим викликам, традиційні підходи до навчання вже не завжди задовольняють сучасні вимоги, тому з'являється потреба у впровадженні нових методик. Одним із таких підходів є дизайн-мислення, яке може стати ефективним засобом модернізації освітнього процесу. На відміну від традиційного навчання, що здебільшого зосереджене на передачі знань, дизайн-мислення заохочує студентів до досліджень, експериментів і пошуку креативних рішень реальних завдань. Це сприяє активному, практичному навчанню, побудованому на співпраці та взаємодії. Останніми роками спостерігається зростання застосування дизайн-мислення в освітньому процесі. Дизайн-мислення – це ітеративний, нелінійний і людиноцентричний підхід, що ґрунтується на знаннях, отриманих у процесі взаємодії з користувачами, для поєднання їхніх потреб із реальними можливостями реалізації. Цей метод допомагає усунути суперечності між «надійністю та валідністю, експлуатацією та дослідженням, а також між аналітичним і інтуїтивним мисленням» [1, 2].

Сучасні освітні технології та методи їх впровадження докорінно змінюють підхід до навчання, роблячи його більш інтерактивним, доступним і ефективним. Основні методи, що набули актуальності в сучасних умовах освіти, представлені в табл. 1 [3, 4].

Таблиця 1**Сучасні освітні технології та методи їх впровадження**

Назва методу	Характеристика методу
Електронне навчання (e-learning)	її це методи впровадження відбуваються за рахунок використання платформ для онлайн-курсів (наприклад, Coursera, Udemu), створення віртуальних класів через Zoom або Microsoft Teams, розробка інтерактивних навчальних матеріалів.
Мобільне навчання (m-learning)	методи впровадження цього методу це розробка мобільних додатків для навчання, адаптація навчальних матеріалів для смартфонів та планшетів, використання повідомлень та сповіщень для підтримки студентів.
Змішане навчання (blended learning)	методи його впровадження за рахунок комбінації традиційних занять в класі з онлайн-навчанням, створення гібридних курсів, де студенти можуть частину матеріалу вивчати дистанційно, а частину — в класі.
Гейміфікація	впровадження цього методу відбувається за рахунок використання ігрових елементів у навчальному процесі (наприклад, бали, лідерборди, значки), створення навчальних ігор або інтерактивних завдань, організація конкурсів та змагань серед студентів.
Доповнена реальність (AR) і віртуальна реальність (VR)	Методи впровадження: Використання AR/VR для створення віртуальних лабораторій, симуляцій та навчальних середовищ, розробка інтерактивних уроків з використанням AR/VR технологій
Адаптивне навчання	відбувається за рахунок використання програмного забезпечення, яке аналізує успіхи студентів і адаптує навчальні матеріали під їх індивідуальні потреби, створення персоналізованих планів навчання.
Масові відкриті онлайн-курси	використання платформ для розміщення курсів, залучення широкого кола студентів, створення інтерактивних форумів та обговорень для студентів з усього світу.
Соціальні мережі та спільноти	використання соціальних мереж для обговорення навчальних матеріалів, створення груп та спільнот для обміну знаннями, проведення онлайн-дискусій і вебінарів.
Хмарні технології	використання хмарних сервісів для зберігання та спільного використання навчальних матеріалів, організація дистанційного доступу до ресурсів і завдань, використання хмарних платформ для співпраці

Аналітика навчального процесу здійснюється через використання спеціальних аналітичних інструментів, що дозволяють відстежувати успішність студентів, аналізувати їхню активність та прогрес, а також розробляти рекомендації для покращення якості освіти [1, 3]. Запровадження цих технологій

вимагає ретельного планування, підготовки як викладачів, так і студентів, а також належної технічної підтримки. Важливо враховувати можливості та потреби учнів, щоб створити для них оптимальні умови навчання.

Одним із популярних і ефективних сучасних методів є кейс-методи (метод аналізу конкретних ситуацій). Це підхід, заснований на активному проблемно-ситуаційному аналізі, де студенти навчаються, розв'язуючи практичні кейси. Його головна мета – не просто передача готових знань, а розвиток у студентів здатності самостійно знаходити рішення та вирішувати проблеми. Стрімкий розвиток інформаційних технологій, технічного прогресу та суспільства в цілому зумовив необхідність підвищення кваліфікації та професійної майстерності фахівців. Вони повинні бути здатними адаптуватися до нестабільних і змінних умов, а також ефективно розв'язувати професійні завдання. Включення тренінгів у систему навчання стало важливим елементом формування як загальних, так і фахових компетентностей, що сприяє зростанню конкурентоспроможності випускників на ринку праці [2, 4].

Сучасні умови функціонування підприємств вимагають від випускників закладів вищої освіти вміння самопрезентації, швидкого встановлення ділових контактів, адаптації до нового робочого середовища, а також здатності виконувати посадові обов'язки з перших днів роботи. Крім того, важливою є інтеграція міждисциплінарних знань для вирішення актуальних практичних проблем. Усе це обумовило зростання значущості сучасних форм навчання як складової традиційного освітнього процесу на етапі підготовки фахівців у закладах вищої освіти [1, 3]. Отже, дизайн-мислення є ефективним інструментом для розв'язання складних завдань, що базується на принципах людиноцентричності, емпатії, експериментального підходу та універсальності. Цей метод передбачає аналіз проблем з погляду користувачів, створення оптимального середовища завдяки співпраці різних команд і постійне вдосконалення рішень через ітераційний процес. Для успішного застосування дизайн-мислення необхідно розвивати креативність, гнучке мислення та здатність до нестандартного підходу.

Таким чином, використання дизайн-мислення може суттєво покращити процес навчання, зробивши його більш ефективним і актуальним. Цей підхід сприяє розвитку у студентів необхідних навичок для успіху в сучасному середовищі, а також формуванню креативного мислення та інноваційного підходу, що буде забезпечувати якість освітньої діяльності.

Використана література

1. Дизайн-мислення для інновацій / Освітній проект благодійної організації «Фонд Випускників України». Prometheus : вебсайт. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+DTI101+2017_T3.
2. Канова О. А. Кривобок К.В., Заславський С.Є. Дизайн мислення у викладанні менеджменту та підприємництва. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. № 1. С. 355 – 360. DOI: <https://doi.org/10.26907/2542-2690.2024.1.355-360>.

<https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-1-60>

Режим

доступу:

<http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/32918>

3. Ситник Н. І., Пермінова С. А., Чупріна М. О. Дизайн-мислення як інструмент організаційного навчання. *Економічний простір*. 2022. № 180. С. 148-153. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/180-24>.

4. Woraphiphat I., Roopsuwankun P. The impact of online design thinking-based learning on entrepreneurial intention: the case of vocational college. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*. 2023. Volume 12, P. 10. URL: <https://doi.org/10.1186/s13731-023-00278-z>.

УДК 378.004+ 333.71**ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ЗАСОБІВ ДІАГНОСТИКИ
ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗВО****Савченко Т.В., Тяжємов О.Ю., Круліковський К.Я.****Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Для організації ефективної внутрішньої системи якості освіти у ЗВО недостатньо створення лише описової документації, яка регламентує окремі процедури дотримання певних норм і правил щодо відповідності сучасним вимогам до організації освітнього процесу. В закладах вищої освіти як правило такі процедури регламентуються цілим рядом положень: «Положення про організацію освітнього процесу», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти», «Положення про порядок розробки, затвердження, періодичний перегляд та закриття освітніх програм», «Положення про методичну діяльність науково-педагогічних та педагогічних працівників», «Положення про гарантії освітньої програми, положення про внутрішню академічну мобільність здобувачів та науково-педагогічних, педагогічних працівників», «Положення про запобігання конфлікту інтересів в освітньому процесі», «Положення про рейтингову систему оцінки діяльності науково-педагогічних працівників», «Положення про порядок перезарахування результатів навчання» і т.п.

Всі ці положення містять окремі процедури із забезпечення якості освітнього процесу регламентуючи його окремі сфери. Узагальнюючим документом є «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» передбачає здійснення таких процедур та заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників ЗВО та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;